

Byråkratisk, politisk og vitenskapelig tekst

- for masterstudenter i
utdanningsledelse

tale ≠ skrift

1. Skrift fører ofte med seg mer presise ord
=> lånnord, fremmedord, fagspråk m. m.
2. Vektlegging (*emfase*) må uttrykkes med setningsoppbygging, ikke med betoning
3. Flyt/tempo skapes ved tekstbinding;
bl.a. i setningsoppbyggingen og ved bruk av
"sammenbindingsord"
4. I faglige setninger er det ofte saken
som kommer både først og fremst
(så den fortrenger enklere subjekt)
5. Stildydene er likevel de samme:
korrekt, klart, høvelig, velformet & kortfattet

På setningsnivået

Fra Carsten Müller: "Diagnosen av medfødte hjertelidelser"
Tidsskrift for Den Norske Lægeforening 1949 69. årgang: s. 649ss

- Det er ikke mange år siden de medfødte hjertelidelser nærmest var et rent terra incognita.

- Før visste **legene** nesten ingenting om medfødte hjertefeil.

- Det er ikke mange år siden
- de medfødte hjertelidelser
- nærmest var et rent terra incognita

- Før
- medfødte hjertefeil
- visste nesten ingenting om

Hvor hadde legene gjemt seg?

På setningsnivået

Fra Carsten Müller: "Diagnosen av medfødte hjertelidelser"
Tidsskrift for Den Norske Lægeforening 1949 69. årgang: s. 649ss

- Det er ikke mange år siden de medfødte hjertelidelser nærmest var et rent terra incognita.
- På universitetsklinikkene ble morbus coeruleus demonstrert med sin cyanose, klubbefingrer og polycytemi, men noen klinisk analyse utover dette ble sjelden gjort, og terapi var det aldri tale om.
- Og de ikke-cyanotiske tilfelle rubrisertes sjelden som medfødte hjertefeil før på seksjonsbordet.
- Før visste **legene** nesten ingenting om medfødte hjertefeil.
- På sykehusene der **legene** ble lært opp viste **lærerne** fram bare én bestemt type medfødt hjertefeil med tydelige kjennetegn, men det ble sjelden undersøkt mer, og det var aldri snakk om å behandle **pasientene**.
- Og visse typer tilfelle av medfødt hjertefeil oppdaget **legene** sjelden før **pasienten** var død og **de** åpnet **liket**.

Lykken er ... ?

~ (spesialutgaven for fagfolk) ~

Det gode livet for grammatikere, regelryttere og jurister:

1. Å **følge** reglene
(jf. **feilene**, se §2 nedenfor)
2. Å **finne** og **fjerne** feilene
(jf. **reglene**, se §1 ovenfor)

... men er det virkelig dette du gleder deg mest til,
når du står opp, eller når du skal hjem fra jobb?

... og hvor mange slike ting kan man huske her og nå?

7 ± 2

Lær å feile ...

~ ... og lær av dine egne feil? ~

(Landsbyråkratiseringskappleiken 2011)

Her er byråkratiseringsformuleringsreglene:

1. Langt er bedre enn kort
2. Abstrakt og sært er bedre enn konkret og vanlig
3. Det er **feigt** å røpe verbet: hold igjen når du kan!
4. Først vanskelig, så lett - først nytt, så kjent
5. Unngå tekstbinding: skift tema ved skilletegn

NB!

Les **aldri** gjennom *din egen* tekst med *leseren* i tankene

Oppgavene:

Byråkratiser minst ett av følgende utsagn:

- ✓ De giftet seg.
- ✓ Vi beklager at det skjedde, det skulle ikke ha skjedd.
- ✓ Han gikk ned trappa, hentet posten, og gikk inn igjen.
- ✓ Jeg skal behandle saken din når jeg får tid.
- ✓ Hun er glad for det fine været.

På strukturnivået

IMRaD

1: *Introduction*

Hva handlet det om,
det arbeidet du har gjort?

2: *Materials and Methods*

Hva brukte du,
og hvordan brukte du det?

3: *Results*

Hva ble resultatet?

(... **and** ...)

Discussion

4: Hva betyr resultatet?

5: Hva sier de andre,
som har gjort liknende
undersøkelser?

Byråkratisk skisse
(sakspapir & utredninger)

1. *Presentasjon:*

Oppdrag og mandat

2. *Vedtaksforslag*

3. *Hovedargumentasjon*

(pro)

4. *Utredning/drøfting/*

-begrunnelser

(pro & contra)

5. *Sammenfatning*

(≈ punkt 2 ovenfor)

Talens syv deler

(politisk & juridisk tale)

- INNLEDNING
1. **Exordium**
Vekke velvilje, kontakt og interesse
(Mottakerne gjøres *benevoli, attenti, dociles*)
  2. **Narratio**
Fortellingen om sakens fakta: saklighet
  3. **Propositio**
Talerens anliggende: påstanden
- HOVEDDEL
4. **Partitio**
Framstiller ordningen og metoden
  5. **Confirmatio**
Presentere talerens pro-argumentasjon
  6. **Refutatio**
Imøtegå kjente og tenkte motargument
- AVSLUTNING
7. **Conclusio**
Slutning, oppfordring, oppsummering

Framdriftsrapport

1. Minn meg på hva prosjektet ditt er?

2. Hva har skjedd fram til nå?

3. Hva er det viktigste akkurat nå?

4. Hvordan tror du det går videre
- hva er neste utfordring?

5. Og hvordan ser det ut til å gå, i beste fall? / Hva tror du konklusjonen blir?